सौर व पवन ऊर्जा वीज निर्मिती प्रकल्प उभारणी करीता अकृषिक परवाना / सनद प्राप्त करण्यापासून तसेच अकृषक कर आकारणीतून सूट देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांकः संकीर्ण-२०२५/प्र.क्र.६६/ज-०१अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मुख्य इमारत, १ ला मजला,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
तारीख: ०७ ऑगस्ट, २०२५

संदर्भ

१) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांकः सौरप्र-२०१६/प्र.क्र.३५४/ऊर्जा-७, दिनांक १४ जून, २०१७

२) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांकः अपाऊ-२०२१/प्र.क्र.२२४/ऊर्जा-७, दिनांक ३० जून, २०२२

३) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांकः हहाधो-२०२२/प्र.क्र.२५५/ऊर्जा-७, दिनांक १७ ऑक्टोबर, २०२३

४) महसूल व वन विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक एनएपी-२०२४/प्र.क्र.१८०/ज-१अ, दिनांक २९ जानेवारी, २०२५

प्रस्तावना

राज्यातील निवासी, वाणिज्य आणि औद्योगिक वापर असणाऱ्या इमारती खालील जमीनीवरील संपूर्ण अकृषिक कर रद्द करण्याचा निर्णय मा. मंत्रिमंडळ बैठकीमध्ये घेण्यात आला आहे. त्यानुषंगाने महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ मध्ये सुधारणा करण्याची कार्यवाही शासन स्तरावर सुरू असून त्यामध्ये अकृषिक वापराच्या सनदेची तरतूद देखील रद्द करण्याचे शासन स्तरावर प्रस्तावीत आहे. तसेच सदर सुधारणा अंतिम होईपर्यंतच्या कालावधीत उद्योग घटकाला औद्योगीक प्रयोजनासाठी बिनशेती वापर सुरु करावयाचा असल्यास अकृषिक वापराची सनद आवश्यक नसल्याबाबत सं.क्र.४ अन्वये सर्व महसूली अधिकारी यांना दिशानिर्देश देण्यात आले आहेत.

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाने उपरोक्त संदर्भ क्र.१, २ व ३ अन्वये अनुक्रमे, “मुख्यमंत्री सौर कृषी वाहिनी योजना”, “अपारंपारिक ऊर्जा निर्मिती धोरण, २०२०” आणि “महाराष्ट्र हरित हायड्रोजन धोरण-२०२३” बाबत शासन निर्णय निर्गमित केले आहेत. सदर तीनही धोरणांतर्गत सौर व पवन ऊर्जा वीज निर्मिती प्रकल्पांसाठी अकृषिक वापराच्या परवानगीबाबत सवलती देण्यात आल्या आहेत. त्यानुषंगाने सदर तीनही धोरणांतर्गत स्थापन होणाऱ्या सौर व पवन ऊर्जा वीज निर्मिती प्रकल्पांकरीता जमिनीचा बिनशेती वापर सुरु करावयाचा असल्यास सदर जमिनीच्या अकृषिक वापराकरीता सनद घेण्याची आवश्यकता राहणार नाही. तसेच सदर प्रकल्पांकरीता बिनशेती वापर सुरु करण्यात आलेल्या जमिनीवर

अकृषिक कर आकारणीतून सूट देण्यात येत असल्याच्या सुचना निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाच्या संदर्भाधीन क्र.१,२ व ३ येथील शासन निर्णयांमधील तरतुदींनुसार अकृषिक कर व अकृषिक वापराच्या सनदेची तरतूद रद्द करण्याच्या अनुषंगाने महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ मध्ये सुधारणा करण्याची कार्यवाही पूर्ण होईपर्यंतच्या कालावधीत मुख्यमंत्री सौर कृषी वाहिनी योजनेंतर्गत स्थापन होणारे वीज निर्मिती प्रकल्प तसेच अपारंपारिक ऊर्जा निर्मिती धोरण, २०२० आणि महाराष्ट्र हरित हायड्रोजन धोरण-२०२३ अंतर्गत स्थापन होणारे सौर व पवन ऊर्जा वीज निर्मिती प्रकल्पांकरीता जमिनीचा बिनशेती वापर सुरु करावयाचा असल्यास सदर जमिनीच्या अकृषिक वापराकरीता सनद घेण्याची आवश्यकता राहणार नाही. तसेच सदर प्रकल्पांसाठी अकृषिक वापर होत असलेल्या जमिनींवर अकृषिक कर आकारणीतून सूट देण्यात येत आहे.

०२. अशा प्रकरणी संबंधित प्रकल्प धारकांनी सक्षम नियोजन प्रधिकरणाकडून विकास परवानगी (Development Permission) घेतल्यानंतर किंवा नियोजन प्राधिकरणाकडून बांधकाम आराखडे मंजूर केल्यानंतर त्यांची एक प्रत संबंधीत ग्राम महसूल अधिकाऱ्याकडे अधिकार अभिलेखात योग्य त्या नोंदी घेण्यासाठी सादर करावी. सदर माहिती प्राप्त झाल्यानंतर ग्राम महसूल अधिकाऱ्यांनी अधिकार अभिलेखात नोंद घेऊन अधिकार अभिलेख अद्यावत करण्याची कार्यवाही यथाशीघ्र पूर्ण करण्याबाबतच्या सूचना सर्व जिल्हाधिकारी यांनी आपल्या अधिनस्त कार्यालयास निर्गमित करण्याची कार्यवाही करावी.

०३. उपरोक्त परिच्छेद ०१ अन्वये देण्यात आलेले निर्देश हे अकृषिक कर व अकृषिक वापराच्या सनदेची तरतूद रद्द करण्याच्या अनुषंगाने महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ मध्ये सुधारणा करण्याची कार्यवाही पूर्ण होईपर्यंतच्या कालावधीकरीता लागू राहतील.

०४. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेताक २०२५०८०७१२५९०९३०१९ असा आहे. हे शासन परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

SANJAY AUDUMBAR DHARURKAR

Digitally signed by SANJAY AUDUMBAR DHARURKAR
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=Revenue and Forest Department,
2.5.4.20=637145FD393D6D5C713E94E6DA7BC6BEE23011448B7FC64D138630B9C76AE7A2, postalCode=400032, st=Maharashtra,
serialNumber=FCF7172A73579B34FA622983D8FB647780FBEF1D35A1CA975955EB9193F3F800, cn=SANJAY AUDUMBAR DHARURKAR
Date: 2025.08.07 12:59:46 +05'30'

(संजय धारुरकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय, मंत्रालय, मुंबई-३२

२. मा. उपमुख्यमंत्री, (नगर विकास आणि गृह निर्माण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. मंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा. मंत्री (ऊद्योग), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. मा. राज्यमंत्री (महसूल), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
७. मा. राज्यमंत्री (ऊर्जा), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
८. मा. राज्यमंत्री (उद्योग), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
९. मुख्य सचिव, यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
१०.अपर मुख्य सचिव (महसूल, मुद्रांक व नोंदणी) यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
११.अपर मुख्य सचिव (ऊद्योग), यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
१२.अपर मुख्य सचिव (ऊर्जा) यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
१३.सर्व विभागीय आयुक्त
१४.जमाबंधी आयुक्त आणि संचालक, भूमी अभिलेख, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१५.सर्व जिल्हाधिकारी
१६.निवडनस्ती